

Приватний вищий навчальний заклад
«Буковинський університет»
Факультет інформаційних технологій та економіки
Кафедра обліку і фінансів

СХВАЛЕНО
на засіданні кафедри обліку і фінансів
протокол № 1 від 29 серпня 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декаан факультету інформаційних
технологій та економіки
Тетяна ШТЕРМА/
«29» серпня 2024 р.

СИЛАБУС

обов'язкової навчальної дисципліни «Економічна теорія»

Освітньо-професійна програма:	<u>Право</u>
Спеціальність:	<u>081 «Право»</u>
Галузь знань:	<u>08 «Право»</u>
Рівень вищої освіти:	<u>перший (бакалаврський)</u>
Факультет:	<u>Юридичний</u>
Мова навчання:	<u>українська</u>
Розробник:	<u>Штерма Тетяна Василівна, кандидат економічних наук, доцент</u> <u>Кускова Валентина Григорівна старший викладач</u> <u>https://www.bukuniver.site/university/faculties/ite-faculty/</u>
Профайл викладача	
E-mail:	<u>sht.tatjana@gmail.com</u>
Консультації	<u>четвер з 10.00 до 16.00</u>

1.Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Навчальна дисципліна «Економічна теорія» є складовою навчального плану підготовки фахівців першого бакалаврського рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право» в обсязі 120 годин, з яких для здобувачів денної форми навчання передбачено: лекцій – 22 год., практичних занять – 18 год., і самостійної роботи – 80 год.; та для здобувачів заочної форми навчання: лекцій – 4 год., практичних занять – 4 год., та самостійної роботи – 112 год. Навчальна дисципліна побудована відповідно до вимог Європейської Кредитно-Трансферної системи (ЕКТС) і складається з 4 кредитів. Форма підсумкового контролю – залік.

«Економічна теорія» вивчає фундаментальні закони і категорії економічного життя суспільства; проблеми вибору в умовах обмеженості ресурсів для максимального задоволення потреб людей; економічні відносини між людьми, що виникають у процесі виробництва, розподілу, обміну та споживання економічних благ. Вивчення економічної теорії створює цілісне уявлення про економічне життя суспільства, формує економічний спосіб мислення, необхідний для розуміння суті різноманітних економічних процесів і явищ. Економічна теорія – наука, яка закладає основи фаху будь-якого спеціаліста. Вона дозволяє бачити шлях досягнення щонайкращих господарських результатів, досягнути всю велич досягнень людства в економічному розвитку.

2. Метою та завданням навчальної дисципліни:

Метою вивчення дисципліни є набуття майбутніми фахівцями системних економічних знань щодо основних концепцій, закономірностей та механізмів функціонування ринкової економіки, розвиток економічної культури та економічного мислення учасників суспільного виробництва, здатних до підприємницької діяльності та прийняття обґрунтованих рішень на різних рівнях господарювання.

Основні завдання навчальної дисципліни:

- забезпечення базової фундаментальної теоретичної підготовки, необхідної для подальшого вивчення циклу економічних дисциплін;
- формування цілісного уявлення про природу та закономірності соціально-економічного розвитку суспільства, механізми суспільного відтворення та економічного зростання;
- формування системи знань щодо змісту економічних законів, основних тенденцій економічного розвитку, мотивів та поведінки суб'єктів господарювання;
- поглиблене вивчення способів та механізмів ефективного використання обмежених ресурсів в умовах ринкової економіки та особливостей цих процесів і явищ в трансформаційних економіках.

3. Пререквізити: Вивчення курсу базується на загальних знаннях економіки і разом з іншими дисциплінами безпосередньо формуватиме якості, необхідні для майбутніх фахівців.

4. Компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі правничої діяльності.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК13. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

СК2. Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему.

СК10. Здатність використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

Отримуються наступні результати навчання (РН):

РН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

РН 7. Складати та узгоджувати план власного прикладного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами.

РН 9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.

РН 14. Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності.

5. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1

Тема 1. Предмет і метод економічної теорії

Тема 2. Виробництво та його фактори

Тема 3. Товарне виробництво – основа ринкового господарства

Тема 4. Форми та відносини власності.

Тема 5. Ринкова організація: зміст та структура.

Тема 6. Ціна і ринкова рівновага

Тема 7. Монополія та конкуренція.

Тема 8. Поняття підприємництва та його принципи.

Модуль 2

Тема 9. Розподіл доходів.

Тема 10. Маркетинг та менеджмент

Тема 11. Фінансово-кредитна система

Тема 12. Відтворення та економічне зростання.

Тема 13. Циклічність розвитку економіки.

Тема 14. Світове господарство

Тема 15. Міжнародна валютно-фінансова система

6. Методи навчання. Система контролю та оцінювання результатів навчання.

Методи навчання:

- вербальні методи (лекція, диспут, пояснення, розповідь);
- практичні методи (практичні роботи);
- наочні методи (демонстрація, ілюстрація);
- робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами;
- самостійна робота над індивідуальним завданням або за програмою навчальної дисципліни;
- дистанційне навчання з використанням відповідних онлайн-платформ;
- метод мозкового штурму;
- кейс-технології.

Форми та методи оцінювання:

- усне опитування;
- письмове опитування;
- тестування;

- презентація результатів виконаних завдань;
- аналітичні звіти;
- розв'язування практичних ситуацій;
- підсумковий контроль – залік.

Форми оцінювання студентів:

Поточне оцінювання: оцінювання здійснюється впродовж семестру шляхом запровадження навчально-методичного інструментарію з використанням методів і технологій організації навчального процесу, зокрема: тестові завдання, задачі, доповіді, а також інтерактивні методи навчання.

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті, за результатами виконання самостійних завдань, а також передбачає оцінювання теоретичної підготовки студентів з кожної теми.

Семестрову кількість балів формують бали отримані в процесі теоретичного засвоєння матеріалу, практичних занять та самостійної роботи впродовж семестру за накопичувальною сумою від 0 до 100 балів за всіма видами робіт, передбачених з даної дисципліни за темами (в тому числі враховуються результати тематичного тестування), а також бали за підсумковий модульний контроль.

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення результатів за період теоретичного навчання студентів на останньому за розкладом занятті. Основною формою підсумкового модульного контролю є контрольна робота.

Оцінювання здійснюється за національною шкалою – «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» та за шкалою ЄКТС.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни **Шкала оцінювання: національна та ЄКТС**

СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ЄКТС	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
		екзамен	залік
90-100	A	відмінно	відмінно
82-89	B	добре	добре
74-81	C		
64-73	D	задовільно	задовільно
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно	незадовільно
1-34	F		

Розподіл балів з навчальної дисципліни

Залік:

Поточний контроль		Загальна кількість балів
Модуль I	Модуль II	
50	50	100

Політика академічної доброчесності

Студент повинен ознайомитися і дотримуватися Положення про забезпечення академічної доброчесності у ПВНЗ «Буковинський університет», яке міститься у вільному доступі на офіційному сайті університету. Студент повинен виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх

індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Списування (копіювання тексту) під час виконання письмових робіт заборонені. Користування мобільними пристроями допускається лише з дозволу викладача під час онлайн-тестування та підготовки практичних завдань. Самостійні роботи у вигляді рефератів, доповідей, презентацій повинні мати коректні текстові посилання на використані інформаційні джерела. Використання можливостей штучного інтелекту може мати місце в обмеженому ряді випадків, у кожному разі із погодженням з викладачем.

7. Література

1. Економічна теорія (політекономія, мікроекономіка, макроекономіка). Політекономія: навчальний посібник / Н.П. Мацелюх, І.А. Максименко, М.М. Теліщук та ін. Ірпінь: Університет ДФС України, 2018. 270 с.
2. [Економічна теорія. навч. посіб.](#) / Г. М. Пилипенко, Ю. І. Пилипенко; М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т. Дніпровська політехніка». – Дніпро: НТУ «ДП», 2022. –196 с.
3. Федоренко В.Г., Руженський М.М., Палиця С.В., Пінчук Ю.Б. Основи економічної теорії: навч. посіб. / В.Г.Федоренко, М.М.Руженський, С.В.Палиця, Ю.Б.Пінчук. 2-ге вид. перероб. і доп. К.: Алерта, 2012. 312с.
4. Економічна теорія. Політекономія / В. Семененко, Д. Коваленко, В. Бугас, О. Семененко. К.: Центр учбової літератури, 2019. 428 с.
5. Лисенко С.М., Ляшок Я.О. Основи економічної теорії. Практикум. Навчальний посібник. / Лисенко С.М., Ляшок Я.О. Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2017. 268с.
6. Мацелюх Н. П. Економічні теорії в системі наукових економічних знань : навч. посібник / Н. П. Мацелюх, І. А. Максименко. 2-ге вид., перероб. та доп. К.: Центр учб. літ., 2016. 226 с.
7. Касьяненко Л. М. Економічна теорія : навч. посіб. / Л. М. Касьяненко. К. : Цул, 2015. 224 с. 15. Основи економічної теорії: навчальний посібник / за заг. ред. П.В. Круша, В.І. Депутат, С.О. Тульчинської. К.: Каравела, 2016. 448 с.
8. Економічна теорія: закономірності, практика та сучасність: підручник/ Е.М.Забарна,О.М.Козакова, Н.О.Задорожнюк та ін.-Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. – 412с.
9. Несененко П. П., Артеменко О. А., Патлатой О. Є.. Теоретичні основи економічної політики : навчальний посібник. Київ : ФОП Гуляєва В. М., 2019. 306 с.
10. Економічна теорія: Політекономія: підручник / за ред. В.Д.Базилевича; Київ. нац. ун –т. ім. Т.Шевченка. 9-те вид., доп. К.:Знання, 2014. 710 с.
11. Соколов М. Економічна теорія: підручник / М. Соколов, М. Горлач, В. Гущенко, М. Кримов, М. Жиленкова. - Київ: "Центр навчальної літератури", 2017. - 532 с.
12. Історія економіки та економічної думки: підруч. / В.В. Козюк, Л.А. Родіонова, О.В. Длугопольський [та ін.]; за ред. В.В. Козюка, Л.А. Родіонової. – Тернопіль: ТНЕУ, 2015. – 792с.
13. КамінськаТ.М. Основи економічної теорії: підручник 2-е видання. К.: 2018. 232 с.
14. Економічна теорія: Збірник задач і тестових завдань: Навчально-методичний посібник [для студентів економічних і управлінських спеціальностей денної та заочної форм навчання] / [П. М. Сем'янчук, Т. І. Вергелес, Р. М. Березюк та ін.]. – Тернопіль.: Економічна думка, 2012. – 137 с.
15. Економічна теорія: підручник / В.Д. Лагутін, Ю.М. Уманців, Т.А. Щербакова та ін.; за заг. ред. В.Д. Лагутіна. Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2017. 608 с.
16. Економічна теорія: навч. посібник / В.П. Яковчук. 3-тє вид., перероблене. К.: Видавництво Ліра-К, 2015. 408 с.

17. Методичні вказівки для практичних занять з дисципліни “Економічна теорія” для студентів усіх спеціальностей денної форми навчання. – Тернопіль: ТНЕУ, 2016. – 55 с.
18. Економічна теорія. Практикум [Текст] : навч. посіб. / А. В. Базилюк, Ж. В. Дерій, В. В. Концева, І. О. Хоменко. – К. : ЦУЛ, 2012. – 312 с.
19. Економічна теорія: Підручник для вищої школи / за заг. ред. М.О. Соколова, М.І. Горлача. К.: Центр учбової літератури, 2017. 532 с.
20. Економічна теорія. Політекономія / В. Семененко, Д. Коваленко, В. Бугас, О. Семененко. К.: Центр учбової літератури, 2019. 428 с.
21. Жовтанецький О. Цікава економіка: Навчально-методичний посібник / О. Жовтанецький, Н. Чуба. – [2-ге вид., доповн. та уточн.]. – Львів: Апріорі, 2010 – 408 с.
22. Основи економічної науки / Н. Мацелюх, О. Розум, І. Максименко, М. Теліщук. К.: Центр учбової літератури, 2019. 324 с.
23. Економічна теорія: закономірності, практика та сучасність : підручник / Е. М. Забарна, О. М. Козакова, Н. О. Задорожнюк та ін. – Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. – 412 с
24. Економічна теорія: підручник / В.Д. Лагутін, Ю.М. Уманців, Т.А. Щербакова та ін.; за заг. ред. В.Д. Лагутіна. -Київ: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. - 608 с.
25. Основи економічної теорії : навч. посібник. / О. О. Кравцов. – Кривий Ріг-Prague: Oktan Print, 2023. – 355 с.

Інтернет-ресурси

1. Аудиторська палата України. URL: <http://www.apu.com.ua>
2. Верховна Рада України. URL: <http://www.rada.gov.ua>
3. Державна аудиторська служба України. URL: <http://www.dkrs.gov.ua/kru/uk/index>
4. Державної податкової служби України. URL: <https://tax.gov.ua/>
5. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
6. Державна служба фінансового моніторингу України. URL: <http://www.sdfm.gov.ua/index.php?lang=uk>
7. Державна фіскальна служба України. URL: <http://sfs.gov.ua>
8. Кабінет Міністрів України . URL: <http://www.kmu.gov.ua>
9. Міністерства освіти і науки України. URL: <http://www.mon.gov.ua>
10. Міністерство закордонних справ України . URL: <http://www.mfa.gov.ua>
11. Міністерство соціальної політики України. URL: <http://www.mlsp.gov.ua>
12. Міністерство фінансів України. URL: <http://www.minfin.gov.ua>.
13. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку. URL: <http://www.nssmc.gov.ua>.
14. Національний банк України. URL: <http://www.bank.gov.ua>.
15. Пенсійний фонд України. URL: <http://www.pfu.gov.ua>.
16. Рахункова палата України. URL: <http://www.acrada.gov.ua/control/main/uk/index>
17. Журнал «Фінанси України» URL: <https://finukr.org.ua/>
18. Журнал «Економіка України» URL: <https://presa.ua/ekonomika-ukraini.html>